

©!KOLEKCJA

Przewodnik młodego kolekcjonera

Projekt ©! Kolekcja został opracowany przez zespół Muzeum dla Dzieci w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie w latach 2015–2016 ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego. Efektem projektu jest wystawa ©! Kolekcja oraz publikacje: Przewodnik młodego kolekcjonera, który trzymacie w ręku oraz Katalog wystawy ©! Kolekcja.

Honorowy patronat nad wystawą objęła Małżonka Prezydenta RP, Pani Agata Kornhauser-Duda.

Autorki koncepcji i tekstów: Anna Grunwald, Renata Tańczuk, Klaudia Pazdan, Katarzyna Żukowska

Pomysłodawca projektu i koordynator: Anna Grunwald | Projekt: Klementyna Jankiewicz, Klara Jankiewicz, Yariv Ziv

Jak to się zaczęło?

W Muzeum dla Dzieci na co dzień szukamy inspiracji i pomysłów na mądre atrakcje dla dzieci i młodzieży. Lubimy być na bieżąco, wiedzieć, „co w trawie piszczy”. Często buszujemy po Internecie. Ciekawość, aby zobaczyć, o czym najczęściej kręcone są filmiki, zaprowadziła nas kiedyś na serwis youtube. Bardzo nas zaskoczyło, kiedy okazało się, że dzieci prezentują w sieci swoje kolekcje, a w dodatku robią to bardzo chętnie i bardzo często. Nie uwierzycie pewnie, ale w sieci można znaleźć setki tysięcy filmików dziewczyn i chłopców z całego świata, którzy z dumą pokazują światu swe zbiory. „Jak super byłoby zbadać ten temat!” – pomyśleliśmy – i zaprosiliśmy do współpracy znawców kolekcjonowania, naukowców, nauczycieli, lekarzy, antropologów*. Wreszcie samych szalonych kolekcjonerów – dorosłych i dzieci i wypytywaliśmy o wszystko np.: co kolekcjonują, kiedy się zaczęło, co daje im kolekcjonowanie itp.

Trzymacie w rękach **Przewodnik młodego kolekcjonera**, który wraz z **Katalogiem towarzyszy wystawie O! Kolekcja** w Muzeum dla Dzieci w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie. Wszystko to powstało dzięki kolekcjonerom i ich pasji.

Zapraszamy Cię do fascynującego świata kolekcjonerstwa – obejrzyj wystawę, pobaw się na niej, zagraj w grę, podziel się z nami swoją opinią.

Zapraszamy do wspólnej zabawy!

*antropolog – zajmuje się miejscem człowieka w kulturze i relacją człowieka z kulturą

Co to jest kolekcja?

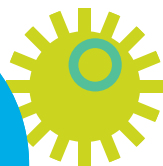
Kolekcja to zbiór przedmiotów, które charakteryzuje to, że z jakiegoś powodu są do siebie podobne, które charakteryzuje to, że należą do tego samego rodzaju i różnią się od siebie.

Na rysunku widzisz wiele przedmiotów. Zastanów się, które z nich tworzą kolekcje. Nazwij te kolekcje. Co może odróżniać jedną kolekcję od innej?

KOLEKCJA

zbiór przedmiotów jednego rodzaju,
gromadzonych przez kogoś ze względu
na ich wartość artystyczną, naukową,
historyczną, sentymentalną...

Seria

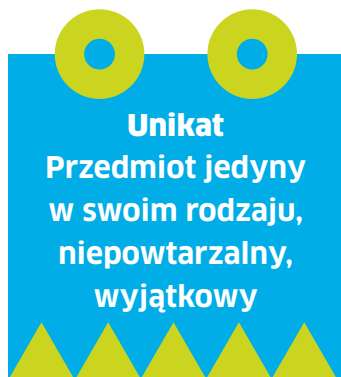
Zbiór przedmiotów
jednakowych lub
bardzo podobnych

Kolekcjoner
To Ty, to ja,
każdy, kto
kolekcjonuje!

Unikat

Przedmiot jedyny
w swoim rodzaju,
niepowtarzalny,
wyjątkowy

Biały Kruk
Rzadki
eksponat
w czyichś zbiorach

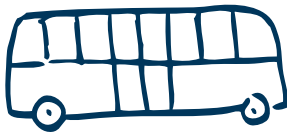
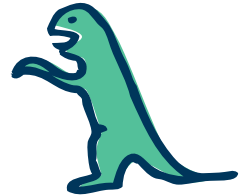
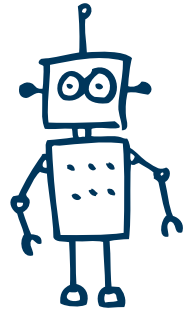

Pojęcia opracowane na podstawie
„Słownika Języka Polskiego”, wyd. PWN

Co kolekcjonujemy?

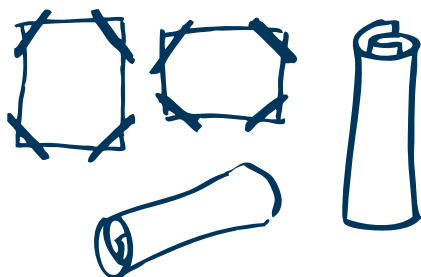
autografy, banknoty, bilety, butelki, ceramikę (np. kubki reklamowe), czapki, karty reklamowe, czasopisma, domki dla lalek, długopisy reklamowe, emblematy sportowe (karty ze sportowcami), etykiety z opakowań, figurki np. pokemonów, bohaterów Gwiezdných Wojen, figurki toys-to-life, amiibo, Digimon, Bionicle, Gormiti, flakony po perfumach, fotografie, grafiki, gry, guziki, kapsle, karteczki z notesów, karty kolekcjonerskie, klocki Lego, komiksy, książki, lalki, łyżeczki, mapy, maskotki, minerały, miniatury - np. samochodów, dinozaury, medale pamiątkowe, modele obiektów architektury, samolotów itp., muszle, naklejki, numizmaty, obrazy, odznaki i odznaczenia, opakowania (np. po herbacie, czekoladach, cukierkach), pieczętki turystyczne, pisanki, plakaty, pocztówki, programy zawodów sportowych, płyty muzyczne, rośliny, rzeźby, szklane kule, temperówki, wizytówki, zabawki, zabawki z jajek niespodzianek, znaczki.

Co kolekcjonujemy?

Uruchom wyobraźnię i zastanów się, co jeszcze można kolekcjonować.

WŁODZIMIERZ ORZEŁ

Plakaty polskie

Mam na imię Włodzimierz. Moja kolekcja plakatów rozpoczęła się od plakatów pewnego artysty, Jerzego Czerniawskiego, którego prace bardzo lubiłem. Od lat 80-tych kolekcjonuję plakaty, które wydawały mi się „ciekawe artystycznie”. W moich zbiorach znajdują się plakaty wykonywane w różnych technikach. Zbieram po to, żeby pokazywać swoje plakaty na wystawach. Chętnie i często prezentuję je innym i cieszę się, kiedy inni doceniają ich wartość. Moja kolekcja liczy około 10-12 tysięcy plakatów, dawno ich już nie liczyłem, cały czas przybywają nowe.

BEATA JEWIARZ

Papierki po czekoladach

Mam na imię Beata. Moja kolekcja jest fragmentem mojego dzieciństwa. W opakowania po czekoladach i batonach dziewczynką najbardziej podobała mi się Opakowania, które zbierałam, miały w tle szarości lat 70 i 80-tych. Kolekcja i zatrzymała się na eksponatach z lat moje dzieciństwo. Chciałabym przekazać córce, Mai, która ma 6 lat. Zbiera nadal nadzieję, że złapie, jak mama kiedyś,

ARTUR CZYŻ

Lampy naftowe

Mam na imię Artur. Moja kolekcja zaczęła się od pewnej lampy. W czasie bitwy na podwórku z pięknym kloszem należąca do moich rodziców. Zawsze na targach i bazarach sprzedawano wyjątkowych lamp naftowych. W swojej kolekcji mam lampy pałacowych. Najpiękniejszą lampą jest ze wspaniałą rzeźbą, kloszem z trawioną zbiornikiem na naftę. Spotkałem też wiele innych, nie udało mi się kupić... Bardzo żałuję, że nie kupiłem od razu. Moja kolekcja składa się z różnych, bardzo mi zależało, i nie powiększa się, bo że jakaś kolekcja jest już kompletna, za

...a jest opowieścią o smakowitym
W podróż do przeszłości zapraszają
...onach. Kiedy byłam małą
...ła mi się seria batonów z lalkami.
...ały piękne kolory i wyróżniały się na
...kcja jest częścią rodzinnych zbiorów
z lat 90-tych, kiedy zakończyło się
...zekazać czekoladową kolekcję mojej
...naklejki, karty z piłkarzami i mam
...dyś, czekoladowego bakcyła.

...zaczęła się od... rozbitego klosza
...roduszki zabytkowa lampa
...sich rodziców została przypadkowo
...ach szukałem właśnie takich
...wojej kolekcji mam 10 unikatowych
...ampą, którą podsiadam, jest ta
...wionego szkła i dekoracyjnym
...ż absolutnie unikatową lampę, której
...uję, że nie zdecydowałem się na
...ię z kilku eksponatów, na których
...a się. Jest kompletna, a kiedy uznaję,
...a, zaczynam zbierać coś innego.

PRZEPROWADŹ WYWIAD Z KIMŚ KOGO LUBISZ.

CO KOLEKCJONOWAŁ JAKO DZIECKO?

Imię i nazwisko kolekcjonera:

Co zbierałeś?

Dlaczego akurat to zacząłeś zbierać?

Ile obiektów było w Twojej kolekcji?

Twój najcenniejszy obiekt?

Obiekt, który bardzo chciałeś mieć
w swojej kolekcji, a nie udało Ci się
go zdobyć. Co to było?

Czy Twoja kolekcja jest już skończona?

Komu pokazywałeś swoją kolekcję?

Zadanie 1

Z narysowanych przedmiotów stwórz kolekcję. Wybrane obiekty obrysuj.

Zadanie 2

Dominik zgubił jeden z obiektów ze swojej kolekcji, czy potrafisz odnaleźć go na półce?

Zadanie 3

Znajdź największy i najmniejszy przedmiot.

Zadanie 4

Wyobraź sobie, że wszystkie te przedmioty należą do Ciebie. Które oddałbyś w zamian za łyżkę z diamentem?

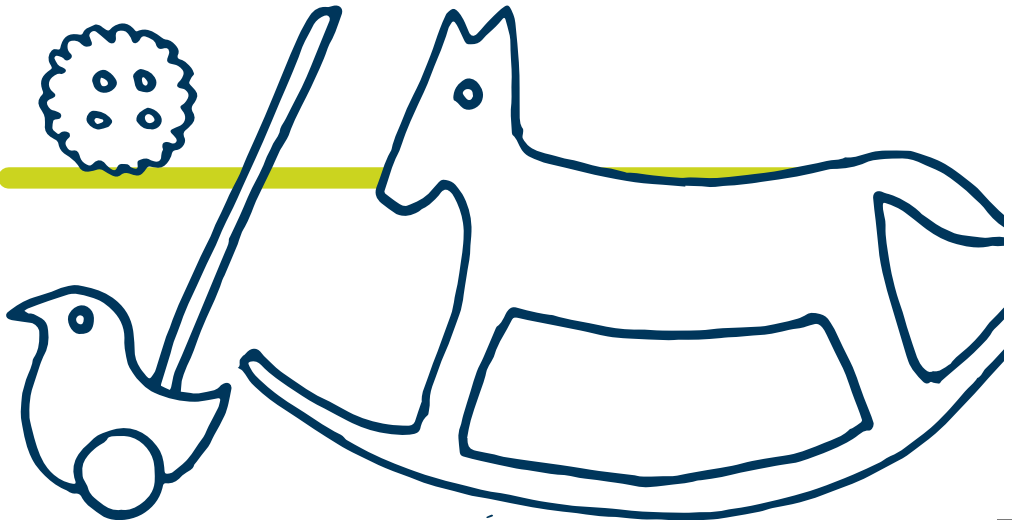
Zadanie 5

Znajdź wszystkie guziki. Pokoloruj je. To nie są zwyczajne guziki. To kolekcja Klaudivii. Każdy przypomina jej o innym miejscu, które odwiedziła.

Zadanie 6

Czy potrafisz stworzyć kolekcję za pomocą koloru? Pokoloruj wybrane przedmioty naabrany kolor - to Twoja nowa kolekcja.

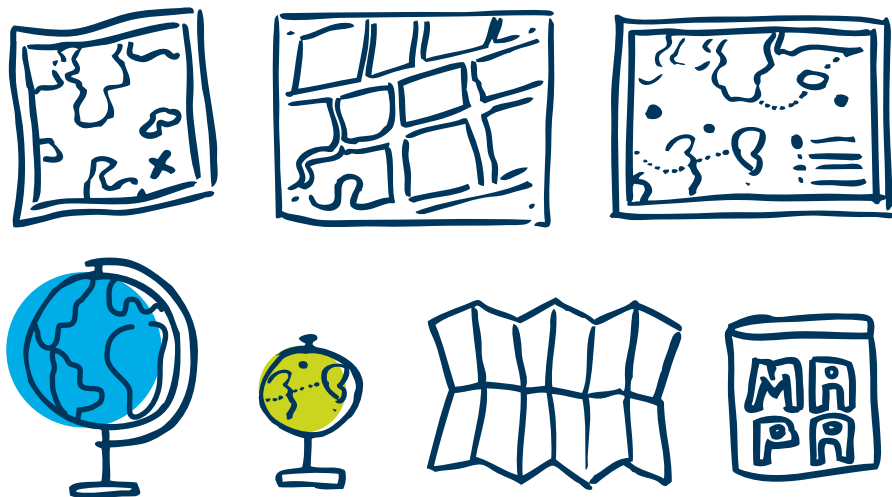

Rodzaje kolekcji

Kolekcje jednorodne, tematyczne, ukierunkowane np. na jeden temat, np. wszystko o kotach.

Kolekcje naukowe, reprezentujące pewną dziedzinę np. kartografię – mapy.

Kolekcje estetyczne, zgodne z upodobaniami zbieracza, zawierające przedmioty interesujące i podobające się mu, np. biżuteria.

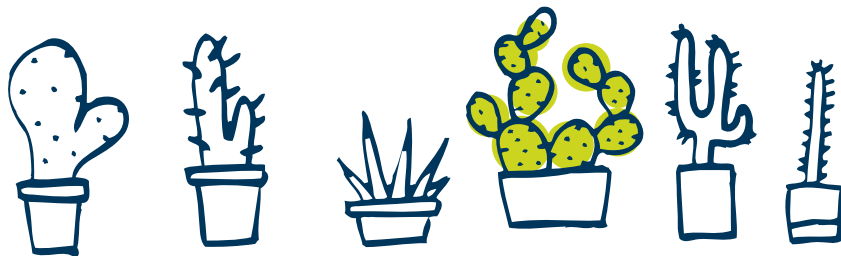

Kolekcje realne i wirtualne, materialne i niematerialne, np. magnesy; realne i wirtualne jak np. wspomnienia.

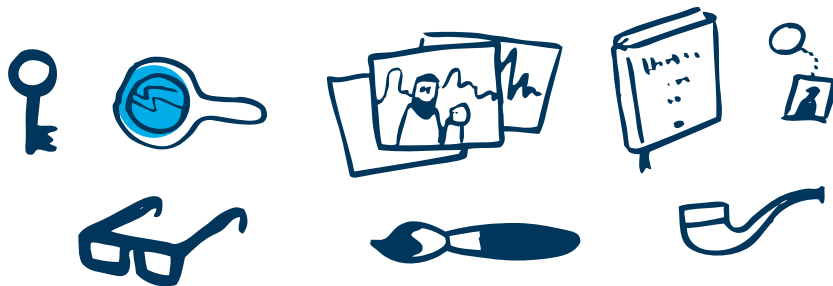

Kolekcje ciąg dalszy...

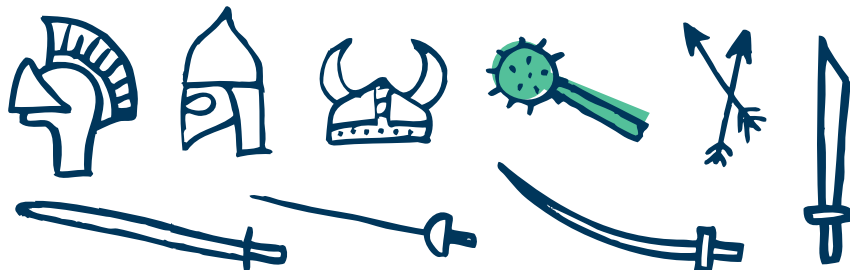
Przyrodnicze - np. storczyki, kaktusy albo zbiory z Muzeum Historii Naturalnej lub Ogrodu Botanicznego.

Biograficzne - przedmioty należące do dziadka albo znanej postaci np. z Muzeum Fryderyka Chopina.

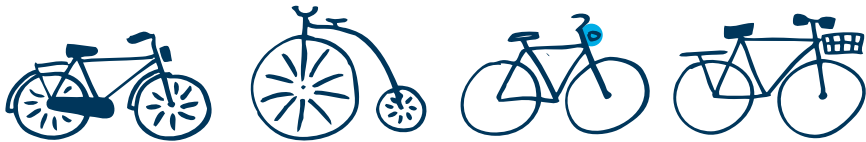
Historyczne - np. broń: hełmy, miecze albo np. militaria z Muzeum Wojska Polskiego.

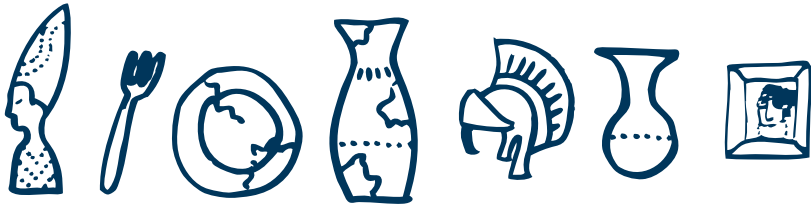
Etnograficzne - np. garnki, koszyki, beczki albo obiekty z Muzeum Etnograficznego.

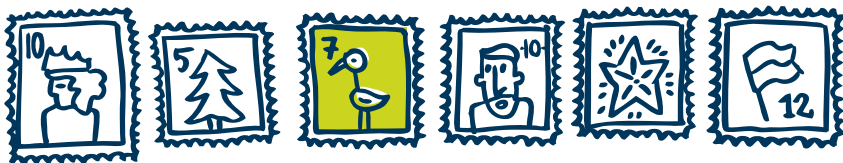
Techniczne - np. stare rowery albo wybrana kolekcja z Muzeum Techniki.

Archeologiczne - dawne naczynia, wazy albo zbiory z Muzeum Archeologicznego.

Filatelistyczne - np. znaczki i kolekcje filatelistyczne z Muzeum Filatelistyki.

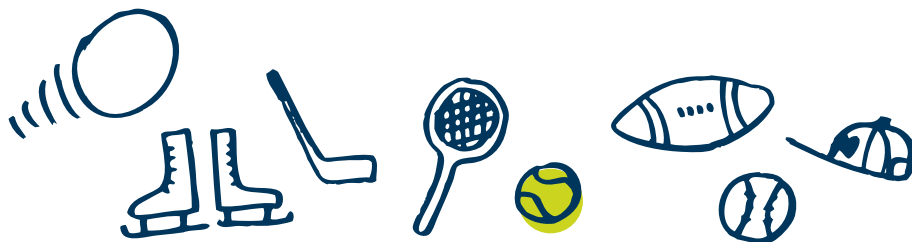
Numizmatyczne - np. monety albo zbiory z Muzeum Numizmatyki.

Bibliofilskie - np. książki albo zbiory z Muzeum Książki.

Sportowe - np. narty, rakiety do tenisa, łyżwy albo obiekty z Muzeum Sportu.

**A jakie Ty znasz jeszcze kolekcje?
Zapytaj rodziców, dziadków,
może uzupełnią naszą listę?**

Ilustrowany słownik młodego kolekcjonera:

Archiwum – zbiór, miejsce, lub instytucja, gdzie przechowuje się i gromadzi cenne dokumenty, nagrania (fonoteka), filmy (filmoteka).

Aukcja – miejsce sprzedaży, podczas której licytuje się cenę i dokonuje zakupów przedmiotów kolekcjonerskich, także antykwariaty. Aukcje mogą odbywać się w domach aukcyjnych i w internecie. Najbardziej znane domy aukcyjne to: Sotheby's, Christie's, Rempex, Desa Unicum.

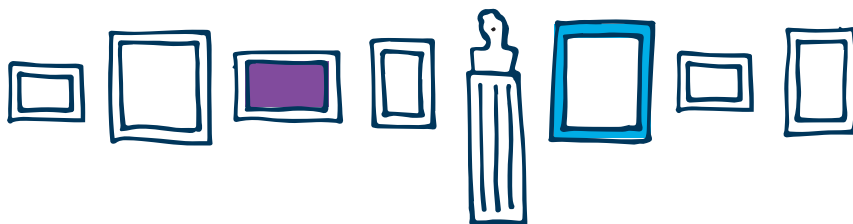
Biblioteka - miejsce lub instytucja, w której gromadzi się książki, przechowuje, a także tworzy się katalogi tematyczne oraz alfabetyczne i wypożycza się książki.

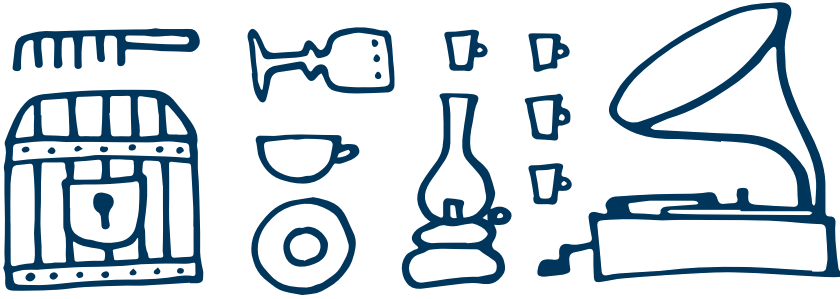
Gabinety osobliwości - jedne z najdawniejszych kolekcji, powstawały przede wszystkim w XVI i XVII wieku jako zbiory dzieł sztuki, egzotycznych przedmiotów, zielników, skamienielin, szczątków zwierząt, numizmatów, obiektów różnorodnych, przede wszystkim rzadkich, dziwnych, fascynujących, mikrokosmos, „świat w pigułce”.

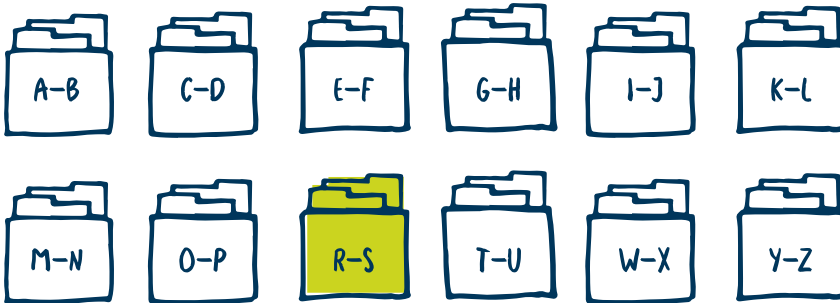
Galeria sztuki - miejsce, w którym przechowuje się i wystawia przedmioty artystyczne, także instytucja, w której się kupuje dzieła sztuki. Od pewnego czasu galeriami nazywa się wielkie sklepy typu malle, shopping center.

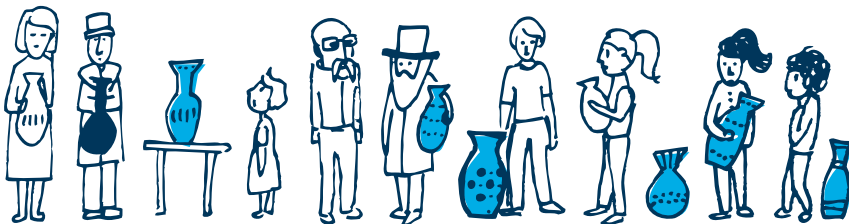
Giełda staroci – targowiska, na których można kupić dawne przedmioty, ale też współczesne z tzw. „drugiej ręki”, czyli od zbieraczy, kolekcjonerów, handlarzy starociami.

Katalog – zbiór informacji dotyczących przedmiotów w kolekcji.

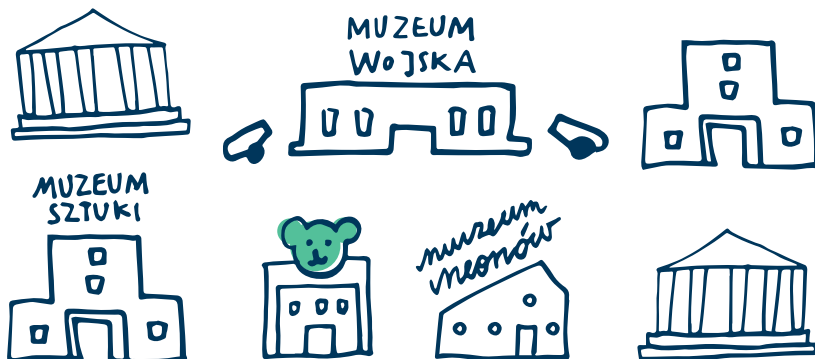
Klub kolekcjonera, towarzystwa kolekcjonerskie – grupy ludzi zainteresowanych jednym zagadnieniem, związanych wspólną pasją, zorganizowanych i współpracujących ze sobą.

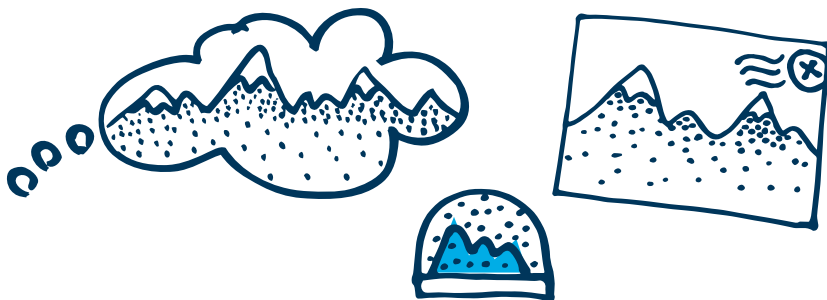
Marszand – handlarz dziełami sztuki, również organizator ich wystaw.

Muzeum – instytucja, która gromadzi, bada i udostępnia, wystawia i popularyzuje zebrane zbiory uporządkowane w określone kolekcje.

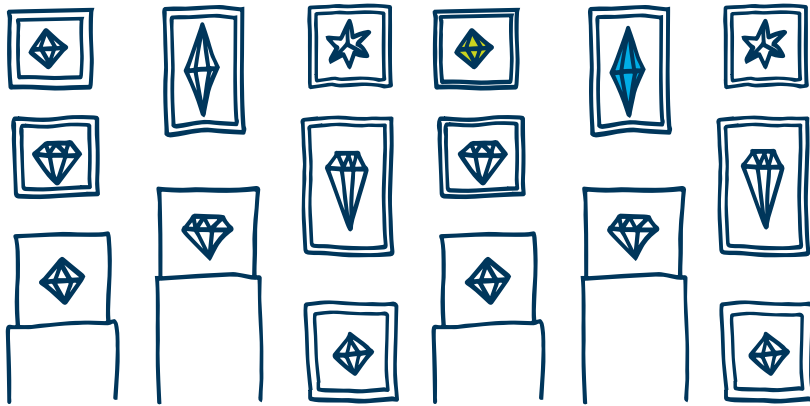

Pamiętka – przedmiot, który komuś coś przypomina.

Skarbiec – miejsce, w którym gromadzi się cenne kosztowności, przedmioty o wielkiej wartości, dokumenty, np. skarbcce w pałacach, kościołach, bankach.

Wystawa/ekspozycja – zaaranżowana prezentacja kolekcji, miejsce jej prezentowania.

Zielnik – zbiór zasuszonych i opisanych roślin z opisem umieszczonych na osobnych kartkach, ale też zbiór wizerunków roślin.

Dokumentowanie i katalogowanie zbiorów

- **Karta katalogowa danego obiektu** – zawiera najważniejsze, podstawowe informacje: np. data powstania, datę zakupu lub pozyskania, miejsce pochodzenia, wymiary, dane poprzedniego właściciela, cenę i in.
- **Katalog kolekcji** zawiera uporządkowane zbiory kart katalogowych poszczególnych obiektów.

nazwa: .....
materiał: .....
data wykonania: .....
wymiary: .....
kraj pochodzenia: .....
autor: .....
opis: .....

Wykonaj kartę katalogową najważniejszego przedmiotu ze swojej kolekcji oraz katalog całej kolekcji.

Sprawdź w Internecie, czy istnieją i jak można stać się posiadaczem specjalnego programu do katalogowania zbiorów, np. w sieci (w tzw. chmurze) lub w wersji elektronicznej na Twoim komputerze.

Aksesoria kolekcjonerskie przydatne kolekcjonerowi

Wartość kolekcji

Dla kolekcjonera jego zbiory zawsze mają wartość. Może być ona różna. Dla jednych ma znaczenie wartość materialna kolekcji, np. wartość rynkowa, czyli kwota za którą można sprzedać daną kolekcję muzeum albo na aukcji innemu kolekcjonerowi. Innych interesuje to, czy będą mogli w swoje zbiory korzystnie ulokować pieniądze i z czasem, gdy kolekcja zyska na wartości, pomnożyć je. W powyższych przypadkach mówimy o finansowej wartości kolekcji.

Kolekcja może mieć też wartość emocjonalną lub sentymentalną, kiedy zbierane obiekty znaczą coś szczególnego dla kolekcjonera, z czymś się kojarzą, pobudzają wspomnienia.

Jaką wartość ma dla Ciebie Twoja kolekcja? Jeśli nie kolekcjonujesz, zapytaj o to kolegę lub znajomego kolekcjonera. Ciekawe, co powie!

Ważne!

Pamiętaj, że decyzję o kolekcjonowaniu zawsze podejmujemy sami!!

To nasza decyzja, czy chcemy kolekcjonować! Nie ulegajmy zatem reklamie lub namowom nawet najbardziej lubianych rówieśników. Sami wybieramy też, co będziemy kolekcjonować!

Kolekcjonowanie ma swoją cenę, zarówno tę finansową, ponieważ przeznaczamy na nie oszczędności swoje lub pieniądze rodziców, jak i wymaga poświęcenia czasu i energii, którą moglibyśmy spożytkować inaczej.

Pamiętajmy, kupując zbyt dużo rzeczy, zaśmiecamy naszą przestrzeń życiową, jak i naszą planetę, Ziemię.

©!KOLEKCJA

Wystawa O! Kolekcja powstała jako efekt projektu stworzonego i zrealizowanego przez zespół Muzeum dla Dzieci w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie w latach 2015–2016 ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorządu Województwa Mazowieckiego. Honorowy patronat nad wystawą objęła Małżonka Prezydenta RP, Pani Agata Kornhauser-Duda.

Pomysł: Anna Grunwald

Zespół kuratorski: Anna Grunwald, Klaudia Pazdan, Monika Stasiak, Katarzyna Żukowska

Projekt wystawy: Klementyna Jankiewicz, Klara Jankiewicz, Yariv Ziv

Opieka edytorska: Elżbieta Czyżewska

Autorki publikacji do wystawy: Anna Grunwald, Renata Tańczuk, Katarzyna Żukowska, Klaudia Pazdan

Promocja: Magdalena Wrzesińska, Green Parrot

Montaż, wsparcie techniczne: Elżbieta Kaczmarek, Janusz Rzewski, Mariusz Pieńkowski, Mariusz Horoś, Aleksandra Grudzińska

Eksperti: Renata Tańczuk, Małgorzata Jaszczołt, dr Bogusław Habrat,

Longin Graczyk, Dariusz Skonieczko, Paweł Matwiejczuk

Eksperti – Kolekcjonerzy: Wojciech Jama, Beata Jewiarz, Witold Vargas, Włodzimierz Orzeł, Artur Czyż

Zespół Muzeum dla Dzieci w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie dziękuje partnerowi projektu Muzeum Dobranocek ze zbiorów Wojciecha Jamy z Rzeszowa ze szczególnym uwzględnieniem Pani Dyrektorki Katarzyny Lubas oraz Jakuba Czaia za wsparcie oraz wypożyczenie znakomitej kolekcji.

Zapraszamy na wystawę ©!KOLEKCJA

Fenomen kolekcjonowania dziecięcego nie został jeszcze zbadany, a wiele dzieci z całego świata tworzy kolekcje. Zbierają różności pobudzające ciekawość, inspirujące, wymieniają się z innymi dziećmi i dzięki temu budują relacje. Bawią się, uczą, porządkują świat. Kolekcjonowanie może być cenną, pożyteczną pasją, lecz powinno mieć także zdrowe granice. Wystawa i towarzyszące jej działania to okazja do wspólnych odkryć. Porozmawiajmy o tym, co kolekcjonujecie. Dowiedzmy się, co zbierali Wasi Rodzice i Dziadkowie. Zastanówmy się, czy kolekcjonowanie to wartościowa pasja.

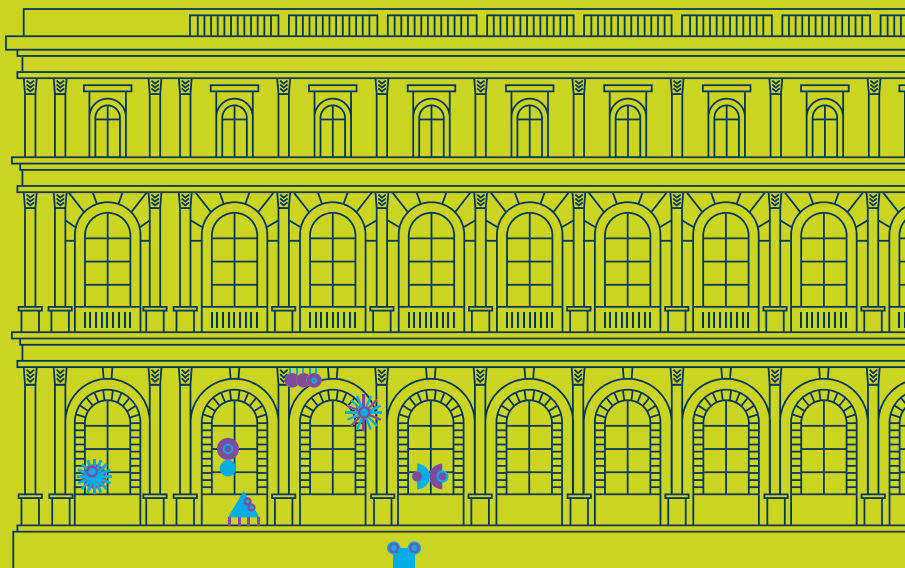
Zapraszamy do Muzeum dla Dzieci oraz Pracowni etnograficznych w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie

PRACOWNIE ETNOGRAFICZNE

- Zajęcia edukacyjne dla przedszkoli i szkół podstawowych
- Etnoniedziela
- Popołudnie w Muzeum
- Rodzinne Spotkania z Tradycją
- Kiermasze
- Klub etnograficznie zakręconych

MUZEUM DLA DZIECI

- Zajęcia edukacyjne dla przedszkoli i szkół podstawowych
- Lekcje kulinarne
- Koncerty interaktywne – Muzyka Żywa
- Urodziny w Muzeum dla Dzieci
- Półkolonie etnograficzne
- Premiery książek dla dzieci
- Warsztaty i spotkania okolicznościowe

Państwowe Muzeum Etnograficzne w Warszawie,

ul. Kredytowa 1, 00-056 Warszawa

Kontakt: 22 696 53 80, rezerwacje@ethnomuseum.pl

Facebook/Muzeumdladzieci, www.muzeumdladzieci.pl

Honorowy patronat nad wystawą objęła Małżonka Prezydenta RP, Pani Agata Kornhauser-Duda.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Mazowsze.
sejce polski

ŁZESZÓW
POLICA INICJATYWY

Warszawa luty 2016 | ISBN 978-83-88654-72-5